

การตรวจสอบการจัดการด้านความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกันบนท้องถนนของไทย
และต่างประเทศ: ทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ
Studies related to Inspection of safety management in defensive driving
on the roads of Thailand and abroad: a literature review

ลิตธิชัย สิงห์สุ^{1*} ศรายุทธ พิริยะเบญจวัฒน์²

สาขาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย คณะสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

บริษัท โพรเฟสชั่นแนลเซฟตี้ แอนด์ เฮลท์ (ประเทศไทย) จำกัด

*ผู้รับผิดชอบบทความ: sittichai.s@ptu.ac.th

Sittichai Singusu^{1*} Sarayuth Piriyaenjawat²

¹Occupational health and safety Major, Faculty of Allied Health Sciences,
Pathumthani University

²Professional safety and health (thailand) company limited

*Corresponding author: sittichai.s@ptu.ac.th

บทคัดย่อ

การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนหลักฐานเชิงประจักษ์เกี่ยวกับสถานการณ์การตรวจสอบการจัดการด้านความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกันบนท้องถนนของไทยและต่างประเทศ ประชากร คือ งานวิจัยเกี่ยวกับการตรวจสอบการจัดการด้านความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกันบนท้องถนนของไทยและต่างประเทศ ศึกษาจาก เอกสารทั้งหมด 897 ฉบับ ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ จำนวน 7 เรื่อง โดยมีเกณฑ์ การคัดเลือกงานวิจัย คือ กำหนดคำสำคัญตามหลัก PICO (Population, Intervention, Comparison, Outcome) เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับสถานการณ์การตรวจสอบการจัดการด้านความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกันบนท้องถนนของไทยและต่างประเทศ และเป็นงานวิจัยที่มีการตีพิมพ์เผยแพร่ในช่วงตั้งแต่ พ.ศ. 2554 - 2563 ประเมินคุณภาพงานวิจัย โดยใช้ แบบฟอร์ม Heller, Verma, Gemmell, Harrison, Hart, & Edwards, R. (2008) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า งานวิจัย จำนวน 7 เรื่อง เป็นงานวิจัยของไทย จำนวน 4 เรื่อง และเป็นงานวิจัยต่างประเทศ จำนวน 3 เรื่อง โดยงานวิจัยของไทยเป็นการศึกษาสถานการณ์การตรวจสอบการจัดการด้านความปลอดภัยในท้องถนน

Received: 3 Nov 2022

Revised: 7 Jan 2023

Accepted: 13 Jan 2023

Online publication date: 18 Jan 2023

ของไทย (n=4) ด้านการอบรมเทคนิคการขับขี่เชิงป้องกัน (n=3) ประเทศไทยมีการจัดการด้านความปลอดภัยบนท้องถนน โดยหน่วยงานรัฐออกกฎหมายจราจรบังคับใช้ภาพรวม มีการออกนโยบายโดยหน่วยงานท้องถิ่น มีการสร้างการมีส่วนร่วมของ ชุมชน และการดำเนินการตามบริบท และ ในต่างประเทศมีการจัดการด้านความปลอดภัยบนท้องถนน โดยหน่วยงานรัฐออกกฎหมายจราจรและบังคับใช้อย่างจริงจัง ทำให้อุบัติเหตุลดลง มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกันให้กับผู้ขับขี่ยานยนต์บนท้องถนน ทำให้ผู้ที่ขับขี่มีพฤติกรรมการขับขี่ปลอดภัยมากขึ้น ช่วยลดการละเมิดกฎจราจร ที่สำคัญสามารถลดอุบัติเหตุบนท้องถนนได้ ดังนั้น ควรสนับสนุนการวิจัยเพื่อเพิ่มศักยภาพการวิจัยด้านการจัดการด้านความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกันบนท้องถนน ด้วยการทำวิจัยเชิงนโยบาย และการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกันให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทยต่อไป

คำสำคัญ: การจัดการด้านความปลอดภัยท้องถนน ,การขับขี่เชิงป้องกัน, อุบัติเหตุบนท้องถนน

Abstract

This systematic review aims to evaluate the empirical evidence on the situation of the inspection of defensive driving safety management in Thailand and abroad country. These research populations are 897 journals that both studied the inspect of defensive driving safety management on the roads in Thailand and international. From the total publications, only 7 journals can be passed the quality assessment criteria analysis using the define keywords according to PICO principles (Population, Intervention, Comparison, Outcome) which published in 2011-2020. Moreover, this review also assessed the research quality using Heller, Verma, Gemmell, Harrison, Hart, & Edwards, R. (2008) content analysis.

There are 7 journals that 4 research are Thai research and 3 research are international. Thai publications can be group into the study of the situation of road safety management in Thailand (n=4) and defensive driving techniques training (n=3). Interestingly, Thailand government agencies have a safety management on road to enforce overall traffic laws, create local authority political issued and support the social community and contextual action. However, in foreign countries, the laws and the enforcements about local safety managed and traffic still have potential punishment leading seriously to reduced road accidents. Then, they provided the training on defensive driving safety program to the motorists to make their safety cognizant driver for traffic violations risk and importantly to reduce road accident.

Therefore, this research should be encouraged to increase research capacity in road defensive driving safety management by conducting policy research and developing research on defensive driving safety management model for the context of Thailand compatible

Keywords: Road safety management, defensive driving, road accidents

บทนำ

ในปี พ.ศ. 2562 องค์การอนามัยโลก (WHO) พบว่า ไทยมีอัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนนสูงสุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตามการแบ่งของรายงานฉบับนี้ และเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยแบ่งตามภูมิภาค พบว่าประเทศไทยยังคงมีอัตราการเสียชีวิตบนท้องถนนสูงสุด โดยอยู่ที่ 32.7 คน ต่อประชากร 1 แสนคนตามมาด้วยเวียดนาม 26.4 คน, มาเลเซีย 23.6 คน, เมียนมา 19.9 คน, กัมพูชา 17.8 คน, ลาว 16.6 คน, ปาปัวนิวกินี 14.2 คน, ทิมอร์เลสเต 12.7 คน, ฟิลิปปินส์ 12.3 คน, อินโดนีเซีย 12.2 คน, สิงคโปร์ 2.8 คน ต่อประชากร 1 แสนคน ส่วนบรูไน ไม่มีข้อมูล (WHO, 2018)

สถานการณ์ของปัญหาอุบัติเหตุจราจรทางถนนในประเทศไทยมีแนวโน้มที่รุนแรงขึ้นใน ปัจจุบัน จากข้อมูลสถิติอุบัติเหตุจราจร ปี พ.ศ. 2563 พบว่า ทั่วประเทศไทยมีผู้ประสบอุบัติเหตุทางถนน และทำให้มีผู้เสียชีวิต จำนวน 15,744 ราย ได้รับบาดเจ็บจำนวน 1,030,209 ราย และมีแนวโน้มสูงขึ้นในทุก ๆ ปี โดยในปี พ.ศ. 2564 ช่วง 6 เดือนแรกของปี มีสถิติผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนสูงถึง 7,974 ราย และมีผู้บาดเจ็บ 512,724 ราย (ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุเพื่อสร้างวัฒนธรรมทางถนน, 2564)

การจัดการด้านความปลอดภัยเพื่อป้องกันอุบัติเหตุการซึ่งประกอบด้วย การมีนโยบายที่ชัดเจนและมีความมุ่งมั่นขององค์กรและผู้บริหารกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมของทุกคน การอบรมพัฒนาบุคลากรการจัดทำระบบเอกสารเพื่อการสื่อสารที่ชัดเจน สามารถทวนสอบและตรวจสอบนำมาทบทวนได้ กำหนดแผนงานและการนำมาสู่การปฏิบัติตลอดจนการประเมินผลและนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน การจัดการด้านความปลอดภัยในประเทศไทยมีหลายแนวทางมีทั้งเป็นมาตรฐานของประเทศตัวเองและมาตรฐานระดับสากล เช่น การจัดการความปลอดภัยอาชีวอนามัยตามแนวทาง ILO 2001, การจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย (ISO 45001) และการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย ตามแนวทางตามมาตรฐานอุตสาหกรรม (มอก. 18001) โดยมีเป้าหมายเพื่อดูแลสุขภาพอนามัย และความปลอดภัย ของคนทำงาน ให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างปลอดภัย มีความสมบูรณ์ ทั้งกาย และใจสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน, 2562).

การขับขี่เชิงป้องกันคือ กลยุทธ์การขับขี่รถที่ปลอดภัยเพื่อช่วยให้ผู้ขับขี่ยานยนต์มีความปลอดภัยจากอันตรายและการเกิดอุบัติเหตุ ผู้ขับขี่จะต้องมีความพร้อมทางด้านร่างกาย ช่างสังเกต และวางแผนล่วงหน้า ปฏิบัติตามกฎหมายจราจร การมีจิตสำนึกด้านความปลอดภัย เพื่อไม่ให้เกิดอุบัติเหตุจากการขับรถซึ่งประกอบด้วย เทคนิคการเตรียมความพร้อม เทคนิคการขับรถ การเลี้ยวรถ การจอดรถ เทคนิคการขับแซง เทคนิคการสังเกตการณ์ คาดการณ์แก้ไขก่อนเกิดอุบัติเหตุและเทคนิคการแก้ปัญหากรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน (กิจจาเรืองไทย, 2560; ภควัด พุสกกุลธรรม, 2558)

จากสภาพปัญหาของการเกิดอุบัติเหตุและอุบัติเหตุการทางถนนดังกล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงรูปแบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกัน เพื่อทบทวนรูปแบบแนวทางการลดอุบัติเหตุทางถนน ในประเทศไทย ทั้งนี้รูปแบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกันเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะช่วยป้องกันและควบคุมการเกิดอุบัติเหตุทางถนนในประเทศไทย ผู้วิจัยหวังว่า ผลการศึกษา ครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการจัดการป้องกัน

อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นบนท้องถนนให้เป็นรูปธรรมและเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปพิจารณาเป็นแนวทางกำหนดนโยบายและการพัฒนาการจัดการด้านความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกันให้เป็นมาตรฐานความปลอดภัยการขับขี่บนท้องถนนทั่วประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อทบทวนหลักฐานเชิงประจักษ์เกี่ยวกับสถานการณ์การตรวจสอบการจัดการความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกันบนท้องถนนของไทยและต่างประเทศ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบครั้งนี้ เป็นการศึกษาค้นคว้าเพื่อหาข้อสรุปความรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบ การจัดการด้านความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกันบนท้องถนนของไทยและต่างประเทศ โดยใช้การคัดเลือกงานวิจัย คือ กำหนดคำสำคัญ ตามหลัก PICO (Population, Intervention, Comparison, Outcome) (Craig, & Smith, 2002) และประเมิน คุณภาพงานวิจัย โดยใช้แบบฟอร์ม Heller, Verma, Gemmell, Harrison, Hart, & Edwards, R. (2008).

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ (systematic review)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ งานวิจัยเกี่ยวกับสถานการณ์การจัดการ การจัดการด้านความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกันบนท้องถนนของไทยและต่างประเทศ ที่มีการตีพิมพ์เผยแพร่ในช่วงตั้งแต่ พ.ศ. 2554 - 2563 ภาษาที่ตีพิมพ์ คือ ภาษาอังกฤษและภาษาไทย ศึกษาจากเอกสารทั้งหมด 897 ฉบับ

กลุ่มตัวอย่าง คือ งานวิจัยเกี่ยวกับสถานการณ์การจัดการ การตรวจสอบการจัดการด้านความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกันบนท้องถนนของไทยและต่างประเทศ ที่ผ่านการคัดเลือกรายงานวิจัย จำนวน 7 เรื่อง โดยมี

เกณฑ์การคัดเลือกรายงานวิจัย (Inclusion Criteria) ได้แก่ 1) เป็นรายงานการวิจัยเกี่ยวกับสถานการณ์ การตรวจสอบการจัดการด้านความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกันบนท้องถนนของไทยและต่างประเทศ และ 2) เป็นรายงานการวิจัยที่มี คุณภาพและตีพิมพ์เผยแพร่ในช่วงตั้งแต่ พ.ศ. 2554 - 2563

เกณฑ์การคัดออก (Exclusion Criteria) ได้แก่ 1) เป็นรายงานการวิจัยที่ซ้ำซ้อนในแต่ละฐานข้อมูล 2) ไม่ใช่ งานวิจัย 3) ไม่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือก และ 4) ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ แบบคัดเลือกรายงานวิจัย แบบประเมินคุณภาพงานวิจัย และ แบบสังเคราะห์งานวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบคัดเลือกรายงานวิจัย ตามเกณฑ์การคัดเลือก (Inclusion Criteria) ประยุกต์จาก The Joanna Briggs Institute (JBI) ปี ค.ศ. 2014 ประกอบด้วย ประเภทของผู้ที่ศึกษา ตัวแปร ผลลัพธ์ และรูปแบบ การศึกษา โดย รายงานวิจัยต้องเข้าเกณฑ์ครบทุกประเด็น

ส่วนที่ 2 แบบประเมินคุณภาพงานวิจัย โดยใช้แบบฟอร์ม Heller et al. (2008) ได้แก่ การศึกษามีการสุ่มตัวอย่าง มีการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ที่ชัดเจน มีวิธีการจัดการตัวแปรกวน มีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ถ้ามีกลุ่มเปรียบเทียบอธิบายชัดเจน ระยะเวลาศึกษาติดตามเหมาะสม มีการติดตามกลุ่มตัวอย่างที่หายไป มีวิธีการวัดผลลัพธ์ที่น่าเชื่อถือ สถิติที่ใช้มี ความเหมาะสม โดยรายงานวิจัยต้องผ่านการพิจารณาไม่ต่ำกว่า 6 ข้อ (Heller et al. 2008)

ส่วนที่ 3 แบบสังเคราะห์งานวิจัย ประยุกต์จากรูปแบบของ Claessens, Eerde, Rutte และ Roe ค.ศ. 2007 ประกอบด้วย ชื่อเรื่อง วิธีการดำเนินการวิจัย กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้สำหรับการ วิจัย ตัวแปรที่ใช้ สำหรับการศึกษ และผลการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ (systematic review) จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการทั้งหมด 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยกำหนดคำสำคัญในการสืบค้น โดยใช้หลัก PICO (Population, Intervention, Comparison, Outcome) (Craig & Smith, 2002) โดยกำหนดคำสำคัญในการสืบค้นร่วมกัน คือ การจัดการด้านความปลอดภัยบนท้องถนน (Road safety managements), การขับขี่เชิงป้องกัน (defensive driving), อุบัติเหตุท้องถนน (road accidents) รูปแบบการศึกษา คือ การวิจัยภาคตัดขวาง การวิจัยเชิงสำรวจ การวิจัยกึ่งทดลอง การวิจัยและพัฒนา และการวิจัยเชิงคุณภาพ และใช้ข้อมูลงานวิจัยที่มีการตีพิมพ์ เผยแพร่ในช่วงตั้งแต่ พ.ศ. 2554 - 2563 โดยภาษาที่ตีพิมพ์คือ ภาษาอังกฤษและภาษาไทย

2. กำหนดแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการสืบค้นแหล่งการสืบค้นข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย ฐานข้อมูลในประเทศไทย ได้แก่ ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ในระบบของ ฐานข้อมูลวิจัย มหาวิทยาลัยในประเทศไทย ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย และ Thailis ฐานข้อมูลในต่างประเทศ ได้แก่ PubMed, MEDLINE, Science Direct, Google scholar

3. ผู้วิจัย คัดเลือกบทความ โดยพิจารณาจากคำสำคัญที่กำหนดไว้ พิจารณาจากเกณฑ์การคัดเข้าและเกณฑ์คัดออก

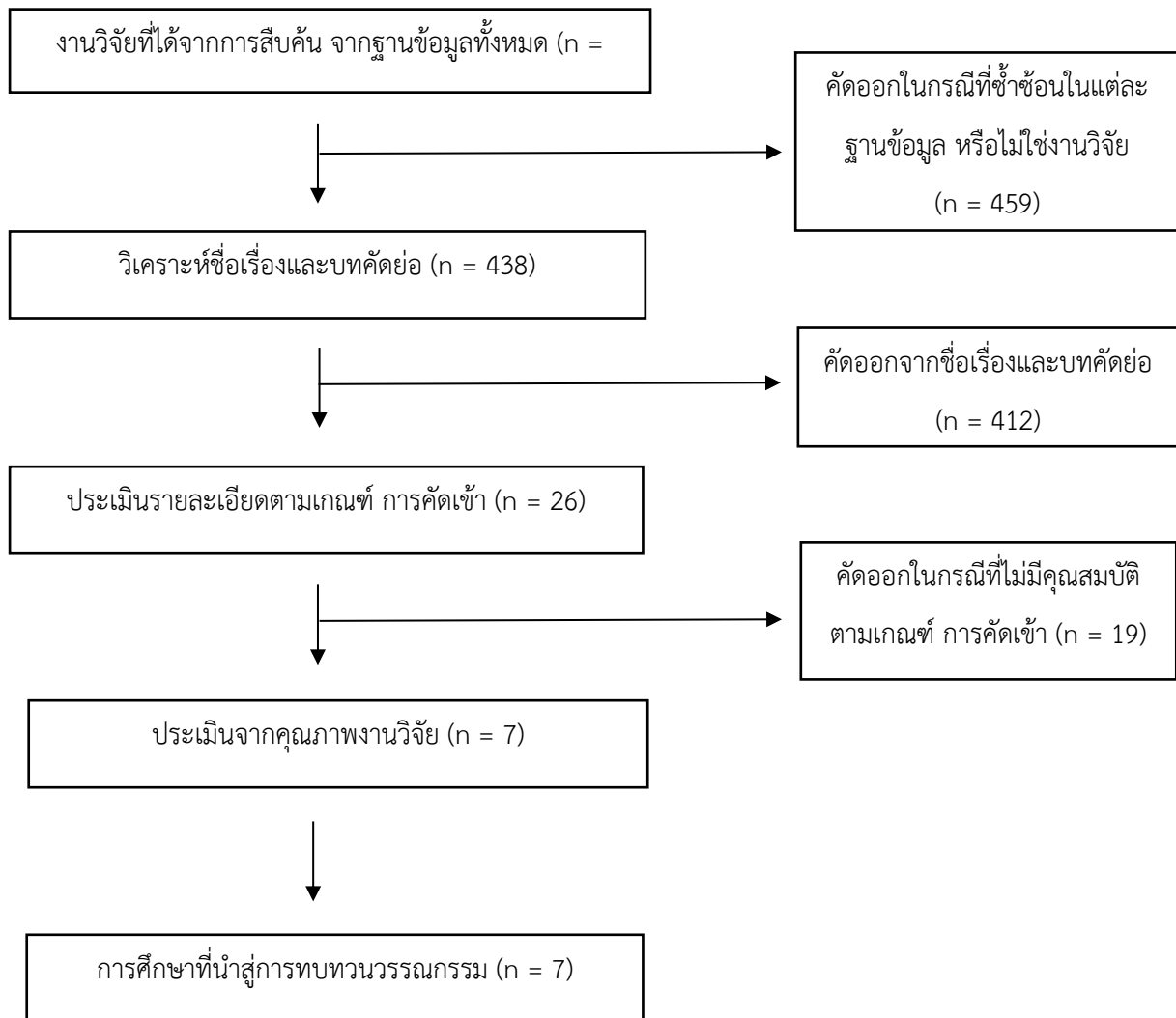
4. ผู้วิจัยสืบค้นได้จากการกำหนดคำสำคัญตามหลัก PICO และ พิจารณาตามเกณฑ์การคัดเข้า

5. ประเมินคุณภาพงานวิจัยโดยโดยใช้แบบฟอร์ม JBI Critical Appraisal Checklist for Descriptive/Case Series (The Joanna Briggs Institute [JBI], 2014) หากผ่านเกณฑ์สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะงานวิจัย โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ จำนวน และร้อยละ วิเคราะห์รูปแบบการจัดการและผลลัพธ์การจัดการด้านความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกันบนท้องถนนโดยใช้ การ วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย



ภาพที่ 1 ผลการดำเนินงานตามกระบวนการวิจัย

จากภาพที่ 1 ผลการดำเนินงานตามกระบวนการวิจัยโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของงานวิจัย งานวิจัยที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกและประเมินคุณภาพงานวิจัย จำนวน 7 เรื่อง มีข้อมูลทั่วไปของงานวิจัย ดังนี้ เป็นงานวิจัยของไทยจำนวน 4 เรื่อง และงานวิจัยต่างประเทศ จำนวน 3 เรื่อง ประกอบด้วย ประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 1 เรื่อง ประเทศโคลัมเบีย จำนวน 1 เรื่อง ประเทศออสเตรเลีย จำนวน 1 เรื่อง

2. ผลการวิจัยการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบการตรวจสอบการจัดการด้านความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกันบนท้องถนนของไทยและต่างประเทศ ผลการวิจัยการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบการตรวจสอบการจัดการด้านความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกันบนท้องถนน ของไทยและต่างประเทศ ระหว่างปี 2554 - 2563 ดังนี้

2.1 ผลการวิจัยการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบการตรวจสอบการจัดการด้านความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกันบนท้องถนนของไทย รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตาราง 1 ผลการวิจัยการตรวจสอบการจัดการด้านความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกันบนท้องถนนของไทย (n=4)

ผู้วิจัย,ปี,พื้นที่	วัตถุประสงค์	กลุ่มตัวอย่าง	ผลการวิจัย
1.สิทธิชัย สิงห์สุ, 2560, ประเทศไทย	1.เพื่อศึกษาอุบัติเหตุทางถนนของพนักงานขับรถจัดส่งสินค้า 2.เพื่อศึกษาผลของการจัดการด้านความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกัน 3.เพื่อเปรียบเทียบความถี่และความรุนแรงของอุบัติเหตุทางถนนก่อนและหลังการสร้างการจัดการด้านความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกัน	พนักงานขับรถกระจายสินค้าแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี	ผลการศึกษา พบว่า หลังการสร้างโปรแกรมการจัดการความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกันการเกิดอุบัติเหตุทางถนนลดลงร้อยละ 51.16 ผลการเปรียบเทียบอุบัติเหตุทางถนนก่อนและหลังการสร้างโปรแกรมฯ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ($p < 0.05$) และผลการประเมินการจัดการด้านความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกัน พบว่า ภายหลังจากสร้างโปรแกรมการจัดการความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกัน มีคะแนนเฉลี่ยการจัดการด้านความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกันอยู่ในระดับที่สูงมากกว่าก่อนการสร้างโปรแกรมการจัดการความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกัน และผลการเปรียบเทียบการจัดการด้านความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกัน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ($p < 0.05$)
2.อรรถพร มโนทัย, 2559, ประเทศไทย	1.เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการความปลอดภัยบนท้องถนนรวมถึงป้องกันไม่ให้เกิด	บุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติงานใน	ผลการศึกษา พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่างาม มีแนวทางการจัดการความปลอดภัย ดังนี้ 1. การประชุมประจำเดือน เพื่อสรุปข้อมูล

ผู้วิจัย,ปี,พื้นที่	วัตถุประสงค์	กลุ่มตัวอย่าง	ผลการวิจัย
	อุบัติเหตุทางถนน และ ขั้นตอนการจัดการ ความปลอดภัยของหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น	พื้นที่ รับผิดชอบบน ท้องถนน	เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุ ของแต่ละ หน่วยงาน ร่วมกันเสนอความ คิดเห็นเพื่อดำเนินการแก้ไข ปัญหาอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น และ เสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ทราบ 2. การประชุมเร่งด่วน ในกรณี ที่เกิดอุบัติเหตุ มีประชาชน เสียชีวิตเป็นจำนวนมากให้ นายอำเภอหรือ ผู้ที่ได้รับ มอบหมาย เรียกประชุมโดย ด่วน เพื่อหาสาเหตุรวมทั้งแนว ทางการจัดการ ปัญหาที่เกิดขึ้น แล้วรายงานให้ผู้ว่าราชการ จังหวัดทราบ 3. การประชุมเพื่อ ป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในช่วง เทศกาล เป็นการประชุมเฉพาะ กิจในช่วงที่มีเทศกาล โดยมี หลายภาคส่วนราชการและ เอกชนร่วมกันประชุม และ รณรงค์เพื่อไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ
3.กาญจนา เลิศวุฒิและ คณะ, 2560, จังหวัดลำพูน, ประเทศไทย	เพื่อพัฒนารูปแบบการป้องกัน อุบัติเหตุจราจรโดยมีส่วนร่วม ร่วมภาคีเครือข่าย และลด อัตราการบาดเจ็บและเสียชีวิต ใน	ภาคีเครือข่ายที่ รับผิดชอบงาน อุบัติเหตุจราจร จำนวน 30 คน	การส่งเสริม สนับสนุนการ ทำงานแบบบูรณาการระหว่าง ภาคีเครือข่าย มีการวางแผน ปฏิบัติงาน โดยวิเคราะห์ข้อมูล ผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุจราจร ลงพื้นที่สำรวจจุดเสี่ยง ประชุม หาแนวทางแก้ไขปัญหา มอบหมายภารกิจการแก้ไขด้าน วิศวกรรมจราจร ปรับปรุงถนน สิ่งแวดล้อม การบังคับใช้ กฎหมายบริการแพทย์ฉุกเฉิน และติดตามและประเมินผลใช้ ระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนา

ผู้วิจัย,ปี,พื้นที่	วัตถุประสงค์	กลุ่มตัวอย่าง	ผลการวิจัย
			<p>ฐานข้อมูลการเสียชีวิต 3 ฐาน ถูกต้องครบถ้วน ใช้ข้อมูลวิเคราะห์สาเหตุการเสียชีวิต สามารถนำไปใช้การวางแผน ระบุมาตรการการป้องกัน อุบัติเหตุให้เหมาะสมกับบริบท พื้นที่การพัฒนารูปแบบโดยการมีส่วนร่วมทีมเครือข่ายทั้ง ภาครัฐ เอกชนและภาค ประชาชน ดำเนินกิจกรรม ร่วมกันตั้งแต่การวางแผน ลงมือ ปฏิบัติประเมินผลการสะท้อน ข้อมูลกลับ และมีการถ่ายโอน ศูนย์รับแจ้งเหตุและสั่งการ 1669 ไปไว้ที่องค์การบริหาร ส่วนจังหวัดลำพูน ผลลัพธ์ ที่ได้ คือลดอัตราการบาดเจ็บจาก อุบัติเหตุจราจรลงร้อยละ 18.49 อัตราตายลดลงจาก 36.41 ต่อ แสนประชากร เป็น 26.32 ต่อ แสนประชากร</p>
4.ถนนศักดิ์ บุญสุ, 2563 จังหวัดอุบลราชธานี, ประเทศไทย	เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบ การจัดการความปลอดภัยทาง ถนนอย่างมีส่วนร่วมของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กเขตเทศบาล นครอุบลราชธานี	กลุ่มผู้ร่วมวิจัย กลุ่มผู้ให้ข้อมูล และกลุ่ม นักพัฒนา จำนวน 165 คน	1. สถานการณ์ปัญหาความปลอดภัยทางถนน เด็กการเดินทางมาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กับผู้ปกครองโดยส่วนใหญ่ใช้ รถจักรยานยนต์ ร้อยละ 86.49 พฤติกรรมของผู้ขับขี่ที่มารับส่ง เด็ก ไม่สวมหมวกนิรภัยร้อยละ 62.82 และเด็กที่โดยสารมาไม่สวมหมวกนิรภัย ร้อยละ 96.28 ความรู้ของครูด้านความปลอดภัยทางถนนต่อการนำไปสู่ การจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ ให้กับเด็กอยู่ในระดับปานกลาง

ผู้วิจัย,ปี,พื้นที่	วัตถุประสงค์	กลุ่มตัวอย่าง	ผลการวิจัย
			<p>(M=10.50, SD=1.67) ในปีการศึกษาที่ผ่านมา มีอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์เด็กเสียชีวิต 1 คน จุดเสี่ยงสำคัญบริเวณรอบสถานศึกษามีจำนวน 3 จุด</p> <p>2. รูปแบบการจัดการความปลอดภัยทางถนนอย่างมีส่วนร่วมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตเทศบาลนครอุบลราชธานี คือ 6 ก. สู่ความปลอดภัยทางถนน</p> <p>ประกอบด้วยกิจกรรม 6 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างความสัมพันธ์เพื่อสร้างความร่วมมือ ขั้นตอนที่ 2 การประเมินสถานการณ์อุบัติเหตุในพื้นที่ ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดเป้าหมายร่วมในการดำเนินงาน ขั้นตอนที่ 4 การออกแบบกิจกรรมการลดอุบัติเหตุทางถนน ขั้นตอนที่ 5 การดำเนินกิจกรรมการลดอุบัติเหตุทางถนนร่วมกัน และขั้นตอนที่ 6 การประเมินสะท้อนผลลัพธ์</p> <p>3. ผลจากการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัยทางถนนอย่างมีส่วนร่วม พบว่า มีการจัดการจุดเสี่ยงจำนวน 3 จุด การสวมหมวกนิรภัยของเด็กและผู้ปกครอง ร้อยละ 100</p> <p>ความรู้ของครูด้านความปลอดภัยทางถนนต่อการนำไปสู่การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กอยู่ในระดับดี</p>

ผู้วิจัย,ปี,พื้นที่	วัตถุประสงค์	กลุ่มตัวอย่าง	ผลการวิจัย
			(M=18.95, SD=1.32) กลุ่มเป้าหมายร้อยละ 98.50 มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการความปลอดภัยทางถนน ส่งผลให้สถานศึกษาแห่งนี้ได้รับยกย่องให้เป็นศูนย์เด็กเล็กต้นแบบจากคณะทำงานสนับสนุนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาคอขวดเหตุทางถนนระดับประเทศ เป็นสถานที่ศึกษาดูงานจากหน่วยงานต่าง ๆ มากกว่า 50 แห่งจากทั่วประเทศ

จากตาราง 1 สถานการณ์การตรวจสอบการจัดการด้านความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกันบนท้องถนนของไทยทางของไทย พบว่า มีงานวิจัย จำนวน 4 เรื่อง โดยงานวิจัยของไทยเป็นการศึกษาสถานการณ์รูปแบบการจัดการด้านความปลอดภัยบนท้องถนนของไทย (n=3) การจัดการด้านความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกันบนท้องถนนของไทย (n=1) ประเทศไทยมีการจัดการด้านความปลอดภัยบนท้องโดยหน่วยงานรัฐออกกฎหมายจราจร การออกนโยบายโดยหน่วยงานท้องถิ่น การสร้างการมีส่วนร่วมของ ชุมชน และการดำเนินการตามบริบทชุมชน ส่วนงานวิจัย 1 เรื่องเป็นการจัดการด้านความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกันในกลุ่มโรงงานมีการกำหนดนโยบาย แผนงาน การสื่อสาร และวัดติดตามผล แต่ไม่มีกฎหมายความปลอดภัยในเรื่องความปลอดภัยในการทำงานบนท้องถนน

2.2 ผลการวิจัยการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบการตรวจสอบการจัดการด้านความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกันบนท้องถนนของต่างประเทศ รายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 ผลการวิจัยการจัดการด้านความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกันบนท้องถนนของต่างประเทศ (n=3)

ผู้วิจัย,ปี,พื้นที่	วัตถุประสงค์	กลุ่มตัวอย่าง	ผลการวิจัย
1. Argote-Aramendiz et al., 2020, Colombia	เพื่อศึกษาผลของการบังคับใช้กฎหมายความปลอดภัยทางถนนต่อการเสียชีวิตและการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุบนท้องถนนในโคลอมเบีย	N = 49.2 ล้านคน	หลังจากบังคับใช้กฎหมายระยะที่1 พบว่ามีผู้เสียชีวิตลดลง 10.1% บาดเจ็บ 16.6% และอัตราต่อประชากร 100,000 คนและต่อรถยนต์ที่จดทะเบียน 10,000 คัน ลดลงเช่นกัน ในช่วงระยะเวลาที่ 2 ของการบังคับใช้กฎหมาย มีจำนวนผู้เสียชีวิตลดลง 16.6% การบาดเจ็บลดลง 1.7% สรุปล่วงระยะเวลาของการศึกษาจำนวนผู้เสียชีวิตลดลง 12.4% และอัตรา การเสียชีวิตและการบาดเจ็บต่อประชากร 100,000 คนลดลง 12.4% และ 27.5% ตามลำดับ
2. Anstey, Eramudugolla, Kiely, & Price, 2018, Australia	เพื่อศึกษาผลของบทเรียนการขับขี่บนถนนที่เหมาะสมกับความปลอดภัยในการขับขี่ในผู้สูงอายุ	ผู้ขับขี่ที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไป อาศัยอยู่ในเมือง แคนเบอร์รา ประเทศออสเตรเลีย (n=28) กลุ่มควบคุม (n=27)	ภายหลังเสร็จสิ้นการทดลอง (กลุ่มทดลอง 27 และกลุ่มควบคุม : 28) ทั้งสองกลุ่มแสดงมีพฤติกรรมขับขี่ที่อันตรายลดลง ซึ่งจำเป็นต้องมีการให้ความรู้การขับขี่เชิงป้องกันแก่ผู้เรียน จากผู้สอนโดยตั้งพื้นฐานจนถึงการติดตามผล ข้อมูลที่สำคัญที่เกิดขึ้นโดยกลุ่มทดลองที่ค่าความสัมพันธ์ลดลงมาก (IRR=0.53, SE=0.1, p=.008) กลุ่มทดลองปรับปรุงพฤติกรรมขับขี่เชิงป้องกันได้มากกว่า กลุ่มควบคุม

ผู้วิจัย,ปี,พื้นที่	วัตถุประสงค์	กลุ่มตัวอย่าง	ผลการวิจัย
3. Kelly, M. J., & Stanley, L. M. 2016, America	เพื่อศึกษาผลของการฝึกอบรมการขับขี่เชิงป้องกันต่อความปลอดภัยของผู้ขับขี่มือใหม่	กลุ่มวัยรุ่น จำนวน 180 คน	พบว่า ผู้เรียนวัยรุ่นมีทักษะขั้นพื้นฐานในการขับขี่ดีขึ้น และการฝึกอบรมเทคนิคการขับขี่เชิงป้องกันสามารถลดอุบัติเหตุได้ ต้องนำไปปฏิบัติจริงในการขับขี่รถประจำวัน การฝึกอบรมการขับขี่เชิงป้องกันยังช่วยลดการละเมิดกฎจราจรของผู้ขับขี่ได้อีกด้วย

จากตาราง 2 ผลการวิจัยรูปแบบการจัดการด้านความปลอดภัยบนท้องถนนในต่างประเทศ พบว่า มีงานวิจัยจำนวน 3 เรื่อง โดยงานวิจัยของไทยเป็นการศึกษาสถานการณ์รูปแบบการจัดการด้านความปลอดภัยบนท้องถนนของไทย (n=1) และการอบรมการขับขี่เชิงป้องกันอุบัติเหตุ (n=2) ในต่างประเทศมีการจัดการด้านความปลอดภัยบนท้องถนนโดยหน่วยงานรัฐออกกฎหมายจราจรและบังคับใช้อย่างจริงจัง ทำให้อุบัติเหตุลดลงมากเช่นประเทศโคลัมเบีย และการอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกันทำให้ผู้ที่ขับขี่มีพฤติกรรมการขับขี่ปลอดภัยมากขึ้นช่วยลดการละเมิดกฎจราจรที่สำคัญสามารถลดอุบัติเหตุบนท้องถนนได้

อภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ จากงานวิจัยเกี่ยวกับการตรวจสอบการจัดการด้านความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกันบนท้องถนนของไทยและต่างประเทศ จำนวน 7 ฉบับ มีงานวิจัย จำนวน 4 เรื่อง โดยงานวิจัยของไทยเป็นการศึกษาสถานการณ์รูปแบบการจัดการด้านความปลอดภัยบนท้องถนนของไทย (n=3) การจัดการด้านความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกันบนท้องถนนของไทย (n=1) ประเทศไทยมีการจัดการด้านความปลอดภัยบนท้องถนนโดยหน่วยงานรัฐออกกฎหมายจราจร การออกนโยบายโดยหน่วยงานท้องถิ่น การสร้างการมีส่วนร่วมของ ชุมชน และการดำเนินการตามบริบทชุมชน ส่วนงานวิจัย 1 เรื่องเป็นการจัดการด้านความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกันในกลุ่มโรงงานมีการกำหนดนโยบาย แผนงาน การสื่อสาร และมีการวัดติดตามผล แต่ปัจจุบันไม่มีกฎหมายความปลอดภัยในเรื่องความปลอดภัยในการทำงานบนท้องถนนบังคับใช้กับกลุ่มโรงงานอุตสาหกรรม (กาญจนา เลิศวุฒิและคณะ, 2560; สิทธิชัย สิงห์สุ. 2560; ธนอมศักดิ์ บุญสุ. 2563) และผลการวิจัยรูปแบบการจัดการด้านความปลอดภัยบนท้องถนนในต่างประเทศ พบว่า มีงานวิจัย จำนวน 3 เรื่อง โดยงานวิจัยของไทยเป็นการศึกษาสถานการณ์รูปแบบการจัดการด้านความปลอดภัยบนท้องถนนของไทย (n=1) และการอบรมการขับขี่เชิงป้องกันอุบัติเหตุ (n=2)

ในต่างประเทศมีการจัดการด้านความปลอดภัยบนท้องถนนโดยหน่วยงานรัฐออกกฎหมายจราจรและบังคับใช้อย่างจริงจัง ทำให้อุบัติเหตุลดลงมากเช่นประเทศโคลัมเบีย และ มีการอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกันให้กับผู้ขับขี่ยานยนต์บนท้องถนน ทำให้ผู้ที่ขับขี่มีพฤติกรรมการขับขี่ปลอดภัยมากขึ้นช่วยลดการละเมิดกฎจราจรที่สำคัญสามารถลดอุบัติเหตุบนท้องถนนได้ (Argote A et al., 2020; Kelly, & Stanley, 2016; Anstey J et al., 2018)

ข้อจำกัดการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาการตรวจสอบการจัดการด้านความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกันบนท้องถนนในประเทศไทยและต่างประเทศ และใช้ข้อมูลที่มีการตีพิมพ์เผยแพร่เฉพาะช่วงเวลา พ.ศ. 2554 - 2563 ซึ่งอาจไม่ครอบคลุมการศึกษาที่เกี่ยวข้องในประเด็นที่ต้องการศึกษาในครั้งนี้

การนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาจะเห็นได้ว่างานวิจัยด้านการตรวจสอบการจัดการด้านความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกันบนท้องถนนของไทยยังมีค่อนข้างน้อย จึงควรสนับสนุนการวิจัยเพื่อเพิ่มศักยภาพการวิจัยด้านจัดการด้านความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกันบนท้องถนน ด้วยการทำวิจัยเชิง นโยบาย และควรพัฒนารูปแบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกันบนท้องถนนให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทยลดอุบัติเหตุบนท้องถนนต่อไป

บรรณานุกรม

- กาญจนา เลิศวุฒิและคณะ. (2560). การพัฒนารูปแบบการป้องกันอุบัติเหตุจราจรทางถนนโดยการมีส่วนร่วมของพหุภาคีเครือข่าย จังหวัดลำพูน.วารสารสาธารณสุขล้านนา ปีที่ 14 ฉบับที่ 1 (2560): มกราคม – มิถุนายน – บทความวิชาการทั่วไป
- กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. 2562. คู่มือฝึกอบรมหลักสูตรคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- สิทธิชัย สิงห์สุ. (2560). การศึกษาผลของโปรแกรมการจัดการด้านความปลอดภัยในการขับขี่เชิงป้องกันต่ออุบัติเหตุทางถนนของพนักงานขับรถบรรทุกสินค้า. รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพครั้งที่ 1 มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง: สำนักวิทยาศาสตร์สุขภาพ 2560
- ถนอมศักดิ์ บุญสุ. (2563). รูปแบบการจัดการความปลอดภัยทางถนนอย่างมีส่วนร่วมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตเทศบาลนครอุบลราชธานี. วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้ ปีที่ 7 ฉบับที่ 3 (2563). กันยายน-ธันวาคม.
- ภควัต พุสกุศลธรรม. 2558. คู่มือกฎจราจรและการขับขี้อย่างปลอดภัย. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อมรินทร์ บুক เซ็นเตอร์.
- ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุเพื่อสร้างวัฒนธรรมทางถนน. (2564). สถิติการใช้สิทธิ พ.ร.บ.จราจร ปี พ.ศ.2563 ถึง พ.ศ. 2564. วันที่ค้นข้อมูล 1 สิงหาคม 2564, เข้าได้จาก <http://www.thairsc.com/>

- Anstey, K. J., Eramudugolla, R., Kiely, K. M., & Price, J. (2018). **Effect of tailored on-road driving lessons on driving safety in older adults: A randomised controlled trial.** *Accid Anal Prev*, 115, 1-10. doi:10.1016/j.aap.2018.02.016
- Argote-Aramendiz, K., Molloy, M. S., Hart, A., Voskayan, A., Sarin, R., & Ciottone, G. R. (2020). **Effect of Road Safety Laws on Deaths and Injuries from Road Traffic Collisions in Colombia.** *Prehosp Disaster Med*, 35(4), 397-405. doi:10.1017/S1049023X20000758
- Craig, J., & Smith, R. (2002). **The Evidence-Based Practice Manual for Nurses.** London: Churchill Livingstone
- Heller, R. F., Verma, A., Gemmell, I., Harrison, R., Hart, J., & Edwards, R. (2008). **Critical appraisal for public health: a new checklist.** *Public health*, 122(1), 92-98.